

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 177/22

Λουξεμβούργο, 8 Νοεμβρίου 2022

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-704/20 και C-39/21 | Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Αυτεπάγγελτη εξέταση της κράτησης)

Ο εθνικός δικαστής υποχρεούται να ελέγχει αυτεπαγγέλτως τη νομιμότητα μέτρου κράτησης που επιβλήθηκε σε παρανόμως διαμένοντα αλλοδαπό υπήκοο ή αιτούντα άσυλο

Από το δίκαιο της Ένωσης¹ συνάγεται ότι η επιβολή μέτρου κράτησης ή η συνέχιση της κράτησης που επιβλήθηκε σε αλλοδαπό υπήκοο ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας ή διαμένει παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους εξαρτάται από την τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων νομιμότητας

Υπήκοοι της Αλγερίας, του Μαρόκου και της Σιέρα Λεόνε αμφισβήτησαν ενώπιον διαφορετικών ολλανδικών δικαστηρίων τα μέτρα κράτησης που τους επιβλήθηκαν.

Το ολλανδικό Συμβούλιο της Επικρατείας και το πρωτοδικείο Χάγης, μεταβατική έδρα 's- Hertogenbosch, ζήτησαν από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν το δίκαιο της Ένωσης υποχρεώνει τα δικαστήρια να εξετάζουν αυτεπαγγέλτως ενδεχόμενη μη συνδρομή προϋπόθεσης νομιμότητας μέτρου κράτησης, την οποία δεν επικαλέστηκε ο ενδιαφερόμενος.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι κάθε κράτηση υπηκόου τρίτης χώρας, ανεξαρτήτως του αν διατάσσεται στο πλαίσιο διαδικασίας επιστροφής λόγω παράνομης διαμονής, στο πλαίσιο επεξεργασίας αιτήσεως διεθνούς προστασίας ή στο πλαίσιο μεταφοράς του αιτούντος τέτοια προστασία στο υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεώς του κράτος μέλος, συνιστά σοβαρή επέμβαση στο δικαίωμα του εν λόγω υπηκόου στην ελευθερία, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συνεπώς, εφόσον προκύπτει ότι οι προϋποθέσεις νομιμότητας της κράτησης δεν πληρούνταν ή δεν πληρούνται πλέον, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αφήνεται αμέσως ελεύθερος. Τούτο ισχύει, μεταξύ άλλων, όταν διαπιστώνεται ότι η διαδικασία επιστροφής, εξέτασης της αιτήσεως διεθνούς προστασίας ή μεταφοράς, κατά περίπτωση, δεν διεξάγεται πλέον με όλη την απαιτούμενη επιμέλεια ή όταν το μέτρο κράτησης δεν είναι αναλογικό ή έπαυσε να είναι αναλογικό.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει, εν συνεχεία, ότι, όσον αφορά την κράτηση αλλοδαπών, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν περιορίστηκε στη θέσπιση κοινών κανόνων ουσιαστικού δικαίου, αλλά εισήγαγε επίσης, εν ονόματι της αρχής της

¹ Ιδίως από την οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98), και την οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ 2013, L 180, σ. 96), σε συνδυασμό με το άρθρο 6 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (δικαίωμα στην ελευθερία).

αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κοινούς διαδικαστικούς κανόνες, σκοπός των οποίων είναι να διασφαλιστεί η ύπαρξη, σε κάθε κράτος μέλος, καθεστώτος το οποίο επιτρέπει στην αρμόδια δικαστική αρχή να αφήνει ελεύθερο τον ενδιαφερόμενο, ενδεχομένως κατόπιν αυτεπάγγελτης εξέτασης, μόλις προκύψει ότι η κράτησή του δεν είναι ή έχει παύσει να είναι νόμιμη.

Επομένως, η δικαστική αρχή που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της νομιμότητας μέτρου κράτησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία που περιήλθαν εις γνώσιν της, μεταξύ άλλων και τα πραγματικά στοιχεία, όπως συμπληρώθηκαν ή διευκρινίστηκαν στο πλαίσιο των δικονομικών μέτρων τα οποία θεωρεί αναγκαία κατά το εθνικό δίκαιο και, με βάση τα στοιχεία αυτά, να εξετάζει κατά περίπτωση τη μη τήρηση απορρέουσας από το δίκαιο της Ένωσης προϋπόθεσης νομιμότητας, ακόμη και αν ο ενδιαφερόμενος δεν την επικαλέστηκε. Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει την υποχρέωση της δικαστικής αρχής να καλεί όλους τους διαδίκους να εκφράσουν τις απόψεις τους επί της συγκεκριμένης προϋποθέσεως, σύμφωνα με την αρχή της κατ' αντιμωλίαν συζήτησης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Μείνετε συνδεδεμένοι!

